Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător – Bogomolova Victoria

Dosarul nr. 2r-2637/24

2-24090208-02-2r-01102024

D E C I Z I E

05 decembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componența:

Președintele ședinței, judecător Pulbere Ruxanda

judecători Dulghieru Dorin și Cașcaval Andrei

examinând fără participarea părților, recursul declarat de Timotin Galina,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Timotin Galina împotriva lui Gheorghiță Victor și Gheorghiță Angela cu privire la încasarea sumei,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 11 septembrie 2024, prin care s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de Timotin Galina împotriva lui Gheorghiță Victor și Gheorghiță Angela cu privire la încasarea sumei,

c o n s t a t ă:

Pretențiile din acțiune:

La data de 12 august 2024 Timotin Galina a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghiță Victor și Gheorghiță Angela, solicitând încasarea sumei de 2.689.788 lei, cu titlu de datorie și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 1.000 lei.

Concomitent cu depunerea cererii de chemare în judecată reclamanta a solicitat și scutirea parțială de la plata taxei de stat, în temeiul art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, în legătură cu situația materială, precară, dat fiind că, este pensionară și dispune de venituri doar de pensie

Soluția primei instanțe:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 august 2024, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de scutire de la plata taxei de stat depusă de Timotin Galina, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de Timotin Galina împotriva lui Gheorghiță Victor și Gheorghiță Angela cu privire la încasarea sumei, fiind acordat reclamantei un termen de 15 zile de la data primirii copiei de pe încheiere pentru înlăturarea neajunsurilor, și anume prezentarea dovezii achitării taxei de stat integral.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 septembrie 2024, a fost restituită cererea depusă de către Timotin Galina împotriva lui Gheorghiță Victor și Gheorghiță Angela cu privire la încasarea sumei, în conformitate cu art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă.

Pretențiile din recurs:

La 19 septembrie 2024, Timotin Galina, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 11 septembrie 2024, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanţei de fond, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea cererii de recurs, recurenta a indicat, că instanţa consideră că prezentând doar legitimaţia de pensionar, reclamanta nu poate beneficia de o scutire parţială de taxa de stat, fiind achitată suma de 1.000 lei, o sumă care este impunătoare de fapt pentru Timotin Galina, dar care a preferat să o achite, pentru a beneficia de un „tribunal" care o va restabili în drepturi.

În acest context a menționat, că accesul liber la justiţie în Republica Moldova este un principiu fundamental absolut aplicabil drepturilor şi libertăţilor constituţionale, ce nu poate fi limitat de către stat, prin intermediul căruia, orice persoană poate să-şi apere drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime prevăzute de constituţie şi legislaţia statului în vigoare, apelând liber, atât la justiţia de drept comun, cât şi la cea constituţională. Prin urmare, persoana ar trebui să aibă acces liber la toate mijloacele procedurale, atât din justiţia de drept comun, cât şi din justiţia constituţională pentru înfăptuirea liberă a justiţiei.

Consideră, că impunerea achitării taxei de stat a unui pensionar, atunci când în mod transparent este evident faptul că recurentul nu deţine mijloace financiare suficiente pentru a putea achita taxa de stat în valoare de 68.346 lei, reprezintă o îngrădire a accesului liber la justiţie, ceea ce reprezintă şi o încălcare a Legii supreme din Republica Moldova.

În cererea de recurs reprezentantul părții a făcut trimitere la un caz similar, prin care persoana a fost scutită de la plata taxei de stat, în temeiul legitimației de pensionar.

La cererea de recurs intimații Gheorgiță Angela și Gheorghiță Victor au prezentat referință, prin care și-au exprimat dezacordul cu argumentele expuse în cererea de recurs, solicitând respingerea acesteia, ca fiind neîntemeiată.

Termenul declarării recursului:

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum a fost indicat anterior, încheierea contestată, a fost emisă la 11 septembrie 2024, iar recursul a fost depus la data de 19 septembrie 2024 astfel că, în raport cu normele legale citate supra, instanța consideră că recursul a fost depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor cererii de recurs și a materialelor dosarului, instanța consideră că recursul declarat de Timotin Galina urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Potrivit art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În condițiile art. 426 alin. (3) Cod de procedura civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

Din lucrările cauzei Completul judiciar a constatat că, la data de 12 august 2024 Timotin Galina a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghiță Victor și Gheorghiță Angela, solicitând încasarea sumei de 2.689.788 lei, cu titlu de datorie și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 1.000 lei.

Concomitent cu depunerea cererii de chemare în judecată reclamanta a solicitat și scutirea parțială de la plata taxei de stat, în temeiul art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, în legătură cu situația materială, precară, dat fiind că, este pensionară și dispune de venituri doar de pensie

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 august 2024, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de scutire de la plata taxei de stat depusă de Timotin Galina, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depuse de Timotin Galina împotriva lui Gheorghiță Victor și Gheorghiță Angela cu privire la încasarea sumei din locațiune, fiind acordat reclamantei un termen de 15 zile de la data primirii copiei de pe încheiere pentru înlăturarea neajunsurilor, și anume prezentarea dovezii achitării taxei de stat integral.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 septembrie 2024, a fost restituită cererea depusă de către Timotin Galina împotriva lui Gheorghiță Victor și Gheorghiță Angela cu privire la încasarea sumei din locațiune, în conformitate cu art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă.

Pentru a dispune astfel, judecătorul a reținut că, de către partea reclamantă nu au fost înlăturate corespunzător neajunsurile indicate, și anume, nu a prezentat dovada achitării integrale a taxei de stat.

Astfel, prima instanță a conchis că, în termenul acordat nu au fost înlăturate neajunsurile menționate în încheierea judecătorească din 14 august 2024, iar reclamanta nu s-a conformat cu cele menționate în încheierea de a nu da curs, considerent din care cererea de chemare în judecată a fost restituită.

În conformitate cu art. 171 alin. (1) Cod de procedură civilă, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art. 166 și 167 alin.1) lit. a), b), c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

În temeiul prevederilor dispozițiilor art. 166 alin.(2) lit. g) Cod de procedură civilă, în cererea de chemare în judecată se indică valoarea acțiunii, dacă aceasta poate fi evaluată, iar potrivit dispozițiilor art. 167 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, la cererea de chemare în judecată se anexează dovada de plată a taxei de stat.

Potrivit art. 83 alin. (1) Cod de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că, în acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul şi valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Corespunzător art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător sau instanţa judecătorească de plata taxei de stat sau de plata unei părţi a ei, în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens.

Totodată, art. 87 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, valoarea acțiunii se determină din suma cerută- în acţiunile pentru plata unei sume.

Conform Anexei nr.1 a Legii taxei de stat nr. 1216/03.12.1992, cuantumul taxei de stat pentru cererile de chemare în judecată este stabilit la pct. 1.1.4, dacă valoarea acțiunii este de 1.500.001-5.000.000 lei, taxa de stat se achită în cuantum 45.550 lei+2% din valoarea acțiunii care depășește 1.500.001 lei.

În conformitate cu art. 168 alin.(2) Cod de procedură civilă, judecătorul care a primit cererea de chemare în judecată spre examinare verifică dacă aceasta întrunește exigențele prevăzute de lege. Dacă cererea de chemare în judecată nu întrunește exigențele prevăzute de lege, urmează a fi aplicate prevederile art.171 alin.(1).

Potrivit art.171 alin. (2) Cod de procedură civilă, dacă persoana care a depus cererea îndeplinește în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă și împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

Așadar, Colegiul civil, analizând situația de fapt din prezenta speță în raport cu prevederile normelor de drept enunțate, ajunge la concluzia că, soluția instanței de fond este una corectă, în condițiile în care cererea potențialului reclamant privind scutirea de la plata taxei de stat a fost respinsă, iar ultima nu a îndeplinit în termen cerința enumerată în încheierea judecătorului prin care nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reiterează că, la adresarea cu prezenta cerere de chemare în judecată urmează a fi achitată o taxă de stat în mărime de 69.346 lei, reclamanta Timotin Galina, achitând doar suma de 1.000 lei, a solicitat scutirea ultimei, motivând în susținerea situației materiale, că Timotin Galina nu este angajată în câmpul muncii, unica sursă de venit fiind pensia de vârstă, anexând în acest sens doar copia legitimației de pensionar.

În același timp, Colegiul, reținând că în temeiul art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime *”în*

modul stabilit de lege”, sintagmă ce semnifică că dreptul la acțiune urmează a fi exercitat doar în ordinea prevăzută de legislația procesual civilă, la caz, cu respectarea condițiilor de exercitare ale acestui drept, respinge ca fiind declarativ argumentul recurentului precum că, reclamantei i-a fost încălcat dreptul fundamental de acces liber la justiție garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 din CEDO.

Astfel, Colegiul judiciar consideră că impunerea de a achita taxa de stat integrală și restituirea cererii de chemare în judecată, în caz de neexecutare a obligației procedurale menționate, au fost prevăzute de lege. În același context, CtEDO nu a negat niciodată că interesul unei bune administrări a justiției poate justifica impunerea unei restricționări financiare a accesului unei persoane la un tribunal, fiind compatibilă cu articolul 6 parag. 1 al CEDO (a se vedea Kreuz vs Polonia, 19 iunie 2001, parag. 59; Elinc vs Turcia, 18 noiembrie 2014, parag. 71).

În ceea ce privește proporționalitatea dintre măsura aplicată de instanța de fond și scopul legitim urmărit, instanța de recurs amintește că art. 85 alin. (4) și 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă obligă recurentul să furnizeze probe, care ar putea demonstra situația precară sau incapacitatea de plată a taxei de stat. Potrivit unei jurisprudențe constante, în cererea de scutire, persoana fizică va expune circumstanţele care justifică solicitarea ei şi va anexa actele confirmative ale acestor circumstanţe.

În această ordine de idei, în cadrul aprecierii situației materiale ale potențialului reclamant Colegiul ia în considerație, că deși din probele prezentate urmează că reclamanta Timotin Galina este pensionară, având în calitate de venituri doar pensia de pensionar, simpla anexare a legitimației de pensionar nu demonstrează situația materială precară a ultimei, ori aceasta urmează a fi concluzionată din ansamblul probelor prezentate, inclusiv și cu privire la valoarea patrimoniului disponibil al acesteia.

Pe această cale, instanța de recurs opinează că recurenta nu a oferit un tablou real al situației materiale și nu a prezentat informațiile necesare indicate supra în volum deplin. În contextul dat, afirmația acesteia, că nu dispune de alte surse financiare decât de pensie a constituit o încercare a acesteia de a se eschiva de la plata taxei de stat integrale. În acest context, prin referința depusă intimații au prezentat înscrisuri din care rezultă că recurenta în calitate de asociat al firmei ”TiTiTi și C” SRL a ridicat dividende în perioada 2015-2024 în sumă totală de 19.286.739,58 lei. Totodată, recurenta Timotin Galina este fondatoarea a încă 3 firme și anume ”Tasita&A” SRL, ”Il Ponte-37” SRL și ”Truck Standard” SRL, unde în ultima este fondatoare cu 100% din capitalul social. Toate întreprinderile potrivit înscrisurilor anexate au indicatori de performanță pozitivi, numai ultima întreprindere menționată a avut în anul 2023, un profit net de 2,36 milioane lei. Prin urmare, starea precară financiară invocată de recurentă a fost răsturnată prin înscrisurile anexate.

Mai mult, cu referire la trimiterea făcută de recurentă la un caz similar, prin care persoana a fost scutită de la plata taxei de stat, în temeiul legitimației de pensionar, este de menţionat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că eventualitatea unor divergenţe de jurisprudenţă este inerentă în mod normal oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanţe de fond având competenţă teritorială. Astfel de divergenţe pot apărea şi în cadrul aceleiaşi instanţe, iar acest lucru nu se poate considera

în sine contrar Convenţiei (Santos Pinto v. Portugalia, din 20 mai 2008, pct. 41; şi Parohia Greco-Catolică Lupeni şi alţii v. România (MC), pct. 116 (b)). În consecinţă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că dezvoltarea unui consens jurisprudenţial este un proces care poate fi de durată: prin urmare, pot fi tolerate faze de divergenţe de jurisprudenţă fără a se pune în discuţie securitatea juridică (Nejdet Şahin şi Perihan Şahin, v. Turcia, pct. 83). Jurisprudenţa nefiind imuabilă ci, din contra, progresivă în esenţă, principiul unei bune administrări a justiţiei nu se poate înţelege ca impunând o cerinţă strictă privind constanţa jurisprudenţială (Nejdet Şahin şi Perihan Şahin, citată anterior, pct. 84; şi Atanasovski v Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, pct. 38).

Elocvent în acest sens, condițiile impuse pentru exercitarea dreptului la acțiune nu constituie o îngrădire a accesului la justiție, iar impunerea indicării circumstanţelor de drept pe care reclamantul îşi întemeiază pretenţiile și a valorii acțiunii, la depunerea acțiunii este o limitare rezonabilă.

În acest sens, instanța a informat potențialul reclamant că restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat încălcările.

În această ordine de idei, Colegiul respinge, ca fiind nefondate și lipsite de pertinență, toate alegațiile recurentei vizavi de netemeinicia actului judecătoresc contestat, or criticile aduse de recurent, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale cauzei, percepute din propriul punct de vedere, nu pot duce la admiterea recursului.

Din considerentele menționate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalității încheierii contestate şi care ar duce la casarea acesteia, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul ca fiind neîntemeiat şi de a menține încheierea primei instanțe.

Reieșind din cele indicate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Timotin Galina.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 11 septembrie 2024, prin care s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de Timotin Galina împotriva lui Gheorghiță Victor și Gheorghiță Angela cu privire la încasarea sumei din locațiune.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
judecător Pulbere Ruxanda

Judecători Dulghieru

Dorin

Cașcaval Andrei